

16.1.2020

Liikenne- ja viestintäministeriölle

VN/9020/2019

Lausunto hallituksen esityksestä sähköisen viestinnän palveluista annetun lain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoja hallituksen esityksestä koskien sähköisen viestinnän palveluista annetun lain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Palta haluaa lausunnossaan korostaa seuraavia asioita.

Yleiset huomiot esityksestä

Esitysluonnos on perusteellisesti ja avoimesti valmisteltu yhteistyössä alan toimijoiden kanssa. Lakiehdotuksen tueksi on teetetty useita selvityksiä, joiden tuloksia on esitelty kuulemistilaisuuksissa.

Sähköisen viestinnän palveluita koskeva laki on kuitenkin hyvin kattava ja yksityiskohtainen ja sitä myötä raskas telemarkkinoiden toimijoille. Samaan aikaan globaalisti toimivat 'over-the-top' -toimijat välttyvät usein samalta sääntelyltä. Lähtökohtaisesti sääntelyä, joka kohdistuu ns. perinteiseen televiestintään ja audiovisuaalisiin palveluihin tulisi keventää. Hallituksen esitysluonnoksessa ei ole johdonmukaisesti hyödynnetty direktiivin sallimaa kansallista sääntelyvaraa.

Taajuuksien käyttö ja verkkotoimiluvat

Taajuuspolitiikka ja yleisemmin viestintäpolitiikkaa on hoidettu Suomessa menestyksekkäästi. Tästä hyvänä esimerkkinä on se, että Suomessa mobiilidataa käytetään eniten maailmassa ja rajattoman datan mobiililiittymät ovat luotettavia ja kuluttajaystävällisiä koko maassa. Kattavasti, luotettavasti ja nopeasti toimivat mobiiliverkot mahdollistavat Suomessa mobiilipalveluiden kehityksen, niin vapaa-ajan kuin työelämän tarpeisiin. Nähtävissä on, että jatkossa erilaiset, niin yksityiset kuin julkiset palvelut tulevat perustumaan mobiililaitteiden (älypuhelimet, wearables, iot-laitteet) varaan, joita käytetään aika- ja paikkariippumattomasti hyödyntäen mobiiliverkkoja.

Edellä mainitut lähtökohdat huomioiden, on tärkeää, että taajuuspolitiikassa ja taajuushuutokaupoissa ei tehdä merkittäviä suunnanmuutoksia. Jatkossakin keskeisimmät langattoman laajakaistan taajuudet ja toimiluvat tulisi osoittaa yleistä teletoimintaa harjoittaville kaupallisille toimijoille. Viranomaisten tulee kuitenkin seurata tarkasti teknologian ja markkinoiden kehittymistä 5G:n myötä, jos syntymässä on esimerkiksi toimialakohtaisia vertikaaliratkaisuja tai mikro-operaattori liiketoimintaa. Sääntelyn tai taajuuspolitiikan ei ole syytä rajata mobiiliin laajakaistan markkinoilta uusia toimijoita tai teknologisia ratkaisuja pois, mutta samalla on huolehdittava siitä, että yleisen teletoiminnan valtakunnallisten toimijoiden palvelut toimivat laadukkaasti koko Suomessa ja investoinnit mobiiliverkkoihin pysyvät jatkossa hyvällä tasolla.

Esitysluonnoksessa myös ehdotetaan, että vähäistä paikallista verkkopalvelua voitaisiin toteuttaa rajatulla alueella ilman valtioneuvoston myöntämää toimilupaa. Esityksessä on kuitenkin ongelmakohtia, joita olisi syytä täsmentää. Esityksestä voi nousta useita tulkintaongelmia, esimerkiksi lähtien siitä, että mikä

16.1.2020

katsotaan vähäiseksi teletoinnaksi. Valtioneuvoston myöntämän toimiluvan myötä voidaan nykyisellään myös huomioida hyvin esimerkiksi taajuustehokkuutta sekä kilpailu- ja turvallisuusnäkökohtia.

Käyttöoikeuden luovutukseen ja yhteenliittämiseen liittyvät velvollisuudet

-

Yleispalvelu

Laajakaistan yleispalvelunopeutta ehdotetaan nostettavan nykyisestä 2 Mbit/sekunnissa 5 Mbit/sekuntiin. Yleispalvelunopeus Suomessa on nykyisellään yksi korkeimmista EU-maissa. Ehdotettu nopeuden nostaminen lisäisi merkittävästi yleispalveluyritysten kustannuksia nykyisillä laatuvaatimuksilla. Sillä parannettaisiin myös vain muutamien satojen asuntojen laajakaistan saatavuutta. Yleispalvelunopeuteen liittyvät investoinnit ovat pois muista kaupallisen verkon rakentamisen investoinneista.

Erityinen kysymys: Mikä olisi riittävä yleispalveluliittymän nopeus ja millaiset laatuvaatimukset siihen tulisi asettaa?

Jos yleispalveluliittymän nopeutta lähdetään muuttamaan, voitaisiin se valtioneuvoston asetuksella nostaa 3 Mbit/sekunnissa nopeuteen.

Numerointi ja valtakunnalliset tilaajanumerot

Esitysluonnoksessa ehdotetaan, että valtakunnallisten tilaajanumeroiden ns. access-hintaa ei saisi jatkossa hinnoitella erikseen. Ehdotettu muutos voisi kaventaa merkittävästi yritysnumeroiden ja niihin liittyvien lisäpalveluiden valinnanmahdollisuuksia yrityksille. Muutos ei myöskään - mikä perusteluissa nostetaan esille - johtaisi automaattisesti siihen, että yritysnumeroihin soittaminen tulisi sisältymään jatkossa liittymien puhepaketteihin.

Käyttäjän ja tilaajan oikeudet

Erityisiä kysymyksiä:

1. Ehdotetulla uudella 108 a §:llä säädettäisiin teleyritysten tarjoamien palvelujen muodostamista paketeista. Teledirektiivin 107 artiklaan perustuvalla sääntelyllä pyritään helpottamaan palveluntarjoajan vaihtamista.
2. Esityksessä ehdotetaan, ettei teledirektiivin VI liitteen B osan b kohdassa tarkoitettua internetyhteyspalvelun tarjoajan velvollisuutta täytäntöönpanna Suomessa. Kyseinen velvollisuus koskee internetyhteyspalvelun tarjoajan velvollisuutta tarjota sähköpostien edelleenlähetystä tai pääsyä sähköpostiin sopimuksen päättymisen jälkeen.

16.1.2020

Käyttäjien oikeuksia koskevaa sääntelyä ehdotetaan sovellettavaksi koskemaan kaikkia tilaajia, myös yhteisöjä. Tämä on erikoinen ratkaisu Suomen kuluttajasuojasääntelyn kannalta. Elinkeinoharjoittajien tai yhteisöjen osalta ei ole syytä poikea sopimusvapauden periaatteesta.

Tietoturva ja kybersertifiointi

-

Verkkotunnukset

-

Tiedon saannin estoa koskeva määräys

Sääntelyä tiedon saannin estoa koskevasta määräyksestä ehdotetaan muutettavaksi siten, että määräys voitaisiin tietyin edellytyksin kohdistaa myös tietoa välittävään teleyritykseen. Ehdotus ei liity direktiivien soveltamisalaan, vaan kyseessä on kansallisista tarpeista lähtenyt esitys. Tavoitteena on parantaa poliisin mahdollisuuksia puuttua laittomaan verkkosisältöön.

Hyvistä päämääristä huolimatta, ehdotukseen liittyy useita ongelmakohtia. Ehdotettua säännöstä sovellettaisiin vain niiden rikosten osalta, joista säädetty ankarin rangaistus on yli kaksi vuotta vankeutta. Tähän rangaistusminimiin voi sisältyä kuitenkin laaja joukko vähemmän vakavia rikosnimikkeitä, joka voisi johtaa siihen, että säännöstä sovellettaisiin ennakoimattoman laajasti tai yllätyksellisesti. Yksittäisen materiaalin estämiseksi voidaan samalla estää koko palvelun toimiminen, mikä altistaa palveluntuottajat (esim. keskustelufoorumit) potentiaalisen häiriköinnin kohteeksi.

Soveltamisala tulisi rajata koskemaan vain yhteiskunnallisesti haitallisimpia rikoksia, esimerkiksi terrorismia tai lasten hyväksikäyttöä koskevia tapauksia. Tulisi myös selkeästi eritellä sääntelyyn piiriin kuuluvat rikokset pykälä- tai lukukohtaisesti.

Audiovisuaalisten palveluiden sääntely

Palta kannattaa direktiivin sallimaa mahdollisuutta lineaarisen television mainonnan aikarajoituksen joustavoittamiseen. 12 minuutin tuntirajoituksesta voidaan siirtyä joustavampaan kahden ikkunan malliin, jossa mainontaa voi olla 20% ohjelma-ajasta klo 6-18 ja klo 18-24 välillä. Ehdotus parantaa kaupallisen median toimintamahdollisuuksia ja parantaa katsojaelämystä, kun mainoksia voidaan sijoittaa paremmin niille sopiviin kohtiin.

Television kanavapaikkanumeroinnin osalta Palta tukee esitysluonnoksen ehdotusta, jossa kanavapaikkanumerointiin tehtävät mahdolliset muutokset tulisi ajoittaa ohjelmistotoimilupakauden vaihtumisen yhteyteen.

Kuvaohjelmalin muutokset

Viitaten MTV Oy:n lausuntoon, nykyinen laki edellyttää suomalaisia toimijoita luokittelemaan sisältöjen soveltuvuuden alaikäisille esimerkiksi tv-sarjan osalta jaksokohtaisesti. Jaksokohtaisesta luokittelusta tulisi siirtyä sarjakohtaiseen luokitteluun, joka vähentäisi kaupallisen median luokittelumaksuja ja tarjoaisi

16.1.2020

samalla riittävän palvelun alaikäisten huoltajille, jotta tietyn ohjelman soveltuvuus alaikäisille voidaan arvioida. Valvonta- ja luokittelumaksuja tulisi myös alentaa, sillä siitä koituu vuosittain merkittäviä kustannuksia kaupalliselle medialle, joka taas vähentää investointimahdollisuuksia kotimaisen sisältöön.

Viestintäverkkojen sijoittaminen

Vaaratiedottaminen ja muutokset lakiin vaaratiedotteesta

Viranomaisten toiminta, teletoimintailmoitus ja maksut

Autoradiot, muutos ajoneuvolakiin

Muut huomiot

Erityinen kysymys: Onko esityksen keskeiset vaikutukset (erityisesti taloudelliset) arvioitu?

Kunnioitavasti

Tatu Rauhamäki
Johtaja